

Vedlegg: Merknader med vurdering

Sammendrag av innspill	Rådmannens vurderinger
<p>BaneNor, 10.5.19 For å oppnå de omforente nasjonale miljømålene må kommunene aktivt prioritere der miljøgevinsten er størst, rundt kollektivknutepunktene i etablerte tettsteder. Ved utbygging her vil flere kunne velge bort bilen.</p> <p><u>Risiko og sårbarhetsanalyse</u> Jernbanen må omtales i ROS analysen dersom planlagte tiltak kan berøre jernbane-infrastrukturen direkte eller indirekte. Viktige sikkerhetsaspekter for jernbanen er sikkerhet for jernbaneanlegg og togtrafikk. Ferdsel i og over spor, vilt og beitedyrs krysning av spor, jernbanestøy og vibrasjoner. Videre er naturfarer et viktig tema.</p> <p><u>Naturfarer</u> Det har vært flere flom- og skredhendelser som har vært til ulempe for Dovre og Rørosbanen i Midtre Gauldal. Kommuneplanen må i tilstrekkelig grad belyse om arealplanen legger til rette for arealbruk som kan gi økt naturfare/ulemper for jernbanen. Dersom det er tilfelle må det fremgå av plankart og bestemmelser hvordan jernbanens sikkerhet ivaretas både i anleggsfasen og permanent.</p> <p><u>Planoverganger</u> Jernbaneforskriften har et forbud mot nye planoverganger. Dersom kommuneplanen legger opp til utbygging som kan medføre økt trafikk over</p>	<p>I Planprogrammets kapitel «3. <i>Fokusområder</i>» er Kollektivknutepunktene og jernbane trukket fram under punkt «3.4 <i>Samferdsel og infrastruktur</i>». Her er det påpekt at infrastrukturen må dimensjoneres i takt med utbygging. Parallelt med prosessen for KPA skal det utarbeides en Klima- og energi-plan for kommunen. Her forventes det at miljømessige perspektivene knyttet til transport vil bli mer spisset og konkretisert enn i KPA.</p> <p><u>ROS</u> er et av temaene som skal vurderes i KU, jf. tabellen i kapitel «4. <i>Konsekvensutredning</i>». ROS-analysen til KPA. Jernbane kan tas med som tema under punktet infrastruktur i konsekvensanalysen.</p> <p><i>Hensynssoner</i> (faresoner, sikringssoner mm) bl.a. på bakgrunn av de nyeste klimapåslag. Eierne av eksisterende bebyggelse og anlegg vil ha kunnskaper og risiko- og sårbarhet knyttet til sine anlegg som kommunen ikke besitter. Det er viktig slike opplysninger deles med kommunen slik at dette kan tas inn i ROS-analysen.</p> <p>Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.</p>

planoverganger må det settes rekkefølgekrav i bestemmelsene om etablering av planskilt kryssing før utbygging kan tillates.

Sikringssone – Jernbanetunneler og kulverter

Det må i kommuneplanens arealdel vises hensynssone over jernbanetunneler og kulverter. Sikringssonen må omfatte areal 30 meter ut fra begge sider av tunnelen. Til kommune-planens arealdel må det fastsettes bestemmelser, som angir forbud mot tiltak som medfører sprenging, spunting, boring i grunnen, fundamentering eller andre tiltak som kan skade tunnelanlegget, uten spesiell tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Støy

Langsiktig arealdisponering bør ikke legge opp til økt konflikt med støy fra jernbanen. Dette gjelder særlig bebyggelse med støyfølsomt bruksformål som boliger, fritidsboliger, sykehus, skoler og barnehager etc. Dersom det planlegges for slike formål nær jernbanen bør det gjennomføres støyfaglig utredning som synliggjør ulike støynivåer. Avbøtende tiltak med hensyn til støy bør tas inn i bestemmelsene til planen.

Øvrig kommentarer

Hvis det er behov for samråd med Bane NOR (jf. vår veileder) eller konkrete spørsmål der det er behov for avklaring, ta kontakt med saksbehandler så tidlig som mulig.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Tas til orientering.

Fylkesmannen, 13.05.19

Landbruk

Kommuneplanens samfunnsdel gir overordnede føringer for arealdelen. Her står blant annet en del viktige mål å ha med seg for landbruket:

- *Vi skal forvalte naturressurser til beste for dagens og framtidens generasjoner*
- *Vi skal motivere og legge til rette for videreutvikling av landbruket*
- *Vi skal motivere og legge til rette for landbruksbasert næringsutvikling.*

Landbruksressursene

Siden forrige kommuneplanrullinger er jordvernet skjerpet inn ved Stortingets behandling av nasjonal jordvernstrategi i 2015. Et enstemmig storting vedtok

her at omdisponering av dyrka jord innen 2020 skal reduseres fra 6000 daa/år til 4000 daa/år. En målsetting som innebærer at jordvernet må vektlegges tungt i alle arealsaker. Stortingets næringskomite uttrykte samtidig en klar forventning om at kommunene er mer restriktive når det gjelder bygging av fritids-boliger, boliger og næringsbygg på dyrka og dyrkbar jord. Det er også viktig å utrede alternativer dersom det foreslås utbyggings-områder på dyrka mark. Av forslaget til planprogram fremgår det ikke hvilke konkrete utbyggingsområder som kan være aktuelle. Vi forventer imidlertid at jordvernet blir et viktig tema i planarbeidet, og vil allerede nå signalisere at vi vil ha en streng holdning til eventuelle planer om omdisponering av jordbruksareal. Generelt ser vi behov for økt fokus også på de dyrkbare arealene i fylket og den ressursen de representerer, i tillegg til de allerede dyrka arealene. Vi vil også påpeke viktigheten av langsiktige og klare grenser mellom utbyggingsområder og viktige jord- og skogbruksområder. Kulturlandskaps-hensyn må også bli vektlagt i vurderingen av nye utbyggingsområder. Videre har skogarealene stor betydning for verdiskapinga i kommunen.

Skog i vekst binder dessuten karbon. I vurderingen av fremtidige utbyggingsområder bør man unngå hogst og nedbygging av ungskog og yngre produksjonsskog i god vekst. Skog mot fjell har en særlig viktig funksjon med hensyn til klimapåvirkning. Det viktigste grepet for å hensynta dette, er å bevare mest mulig av den eksisterende vegetasjonen.

Ved vurdering av nye fritidsområder vil vi nevne at det kan oppstå konflikter mellom skogbruk og fritidsbebyggelse i forbindelse med drift av skog. Det viktigste grepet er at fritidsbebyggelsen styres unna de økonomisk viktigste skogområdene. Nye områder bør også styres unna viktige beiteområder. Generelt vil det i områder med sterke beiteinteresser oppstå behov for inngjerding av enhetene i hytteområdet, noe som kan medføre konflikter over tid.

Gang- og sykkelveger

Dersom det er behov for nye gang- og sykkelveger i kommunen er det viktig at dette synliggjøres på kommuneplannivå. Tilrettelegging for gang- og sykkelveger vurderes som positivt både med hensyn til trafikksikkerhet, i folkehelsesammenheng og i klimasammenheng. I enkelte tilfeller medfører det imidlertid også et betydelig arealinngrep som kan få store konsekvenser for andre verdier langs

Iht. planprogrammets «Kap. 3 Fokusområder» skal utbyggingsområder i nåværende KPA vurderes. Samtidig må nye forslag om utbyggingsområder vurderes opp mot de nåværende.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

strekningen. Fylkesmannen påpeker derfor at det er viktig at omfattende tiltak utredes og avklares i kommuneplansammenheng.

Spredt utbygging

Som beskrevet i planprogrammet vil det være behov for å gå gjennom spredtområdene med tanke på omfang og lokalisering. Spredt boligbebyggelse kan være positivt for livet i grenda, som igjen er viktig for å opprettholde landbruket. Samtidig kan spredt utbygging bidra til fragmentering av landbruks- og naturområder. I neste omgang kan dette medføre drifts- og miljømessige ulemper, endringer av kulturlandskapet samt vanskeliggjøre muligheter for utvidelser av landbruksdrift etc. Det er derfor viktig å sikre gode vurderinger av totalbelastningen for et område, og tilpasse omfangskriteriene deretter. I den forbindelse er det også sentralt å vurdere virkningene i et langsiktig perspektiv, med f.eks. framtidig behov for g/s-vei.

Dersom spredt-områdene omfatter jordbruksareal, er det viktig å sikre at ny bebyggelse eller atkomst ikke berører dyrka eller dyrkbar mark gjennom lokaliseringskriteriene. I tillegg bør det vurderes om det skal innarbeides en minimumsavstand mot gårdstun/driftsbygninger. Dette for å unngå drifts- og miljømessige ulemper.

I gjeldende bestemmelser er det også lokaliseringskriterier i forhold til viktige skog- og beitearealer, kulturlandskap m.m. som bør videreføres. Viktige miljøverdier i form av arts mangfold, naturtyper etc. må også inngå i disse lokaliseringskriteriene.

Under kapittel 3 i planprogrammet står følgende:
«Det er en del etablerte boligområder innenfor landbruks-, natur- og friluftsområder i gjeldende planer. Fradelte og bebygde boligtomter vil bli vist med arealformål nåværende boligbebyggelse i ny plan.»

Vi er svært skeptiske til et slikt grep med å opprette mange små byggeområder for bolig. Dette vil blant annet kunne være store boligtomter der det er gitt dispensasjon for oppføring av en bolig. Når disse blir vist til boligformål vil det ikke være nødvendig med dispensasjon fra plan for å opprette flere boligtomter. Dette kan ha uheldige drifts- og miljømessige konsekvenser for landbruket. I LNF-områdene må landbruksinteressene veie tungt. Vi vil derfor sterkt

Hensynet til landbruksinteressene må avveies opp mot ønsker om å forsterke bomiljø og infrastrukturen i grendene. Noe som også kan være av viktig for bøndene. Landbruksinteresser tilføyes som punkt under LNF spredt i kapittel 3.5 i planprogrammet.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel. Her vil det blant annet bli vurdert bestemmelse tilknyttet disse områdene for å kunne regulere utnyttelsen av dem.

anmode om å beholde LNF-formålet og heller åpne for mindre, kurante byggetiltak på eksisterende bebyggelse gjennom bestemmelsene. Dersom det er enkelte slike områder som kommunen absolutt mener bør være boligformål, må konsekvensene for landbruket beskrives og det må gå klart fram for høringspartene at dette er en endring i forhold til gjeldende plan, dvs. framtidig boligbebyggelse fremfor nåværende. Det samme gjelder også for fradelte og bebygde tomter for fritidsbebyggelse der det står at de vil bli vist med arealformålet nåværende fritidsbebyggelse.

Landbruk og Klima og miljø

For å ivareta en god utnyttelse av arealressursene må kommuneplanen bygge på et arealregnskap som viser utbyggingspotensialet i gjeldende arealplaner, sammen med beregnet behov for nye utbyggingsområder. Når planen sendes på høring forventer Fylkesmannen at det følger med et arealregnskap som viser hvor store utbyggingsområder som er avsatt i gjeldende plan, hvor mye som er bygget ut og hvor store tomtereserver som finnes. Det må videre vurderes hvor stort behov det er for nye arealer for utbygging. Fylkesmannen oppfordrer til å gå gjennom gjeldende arealplaner og vurdere om planer som ikke er realisert bør tas ut av planen. Vi kan i den forbindelse vise til Steinkjer kommune som et godt eksempel. I forbindelse med nylig revidert arealdel ble noen av de klarlagte byggeområdene, i gjeldende arealdel for Steinkjer, tilbakeført til landbruksformål av jordvern-hensyn. Dette må også vurderes for natur og friluftsområder. Formålet med revisjonen er å legge til rette for god utvikling og vekst i kommunen. Det er samtidig viktig å fokusere på å bevare viktige natur- og landbruksområder i et langsiktig perspektiv. For å redusere presset på natur- og landbruksareal er det viktig å legge opp til en effektiv arealbruk i nye utbyggingsområder. Fylkesmannen oppfordrer kommunen til å innarbeide et generelt krav i bestemmelsene om at det i alle nye utbyggingsområder skal legges opp til en effektiv arealbruk. I tillegg til dette bør det vurderes å ta inn krav om minimum utnyttingsgrad for områder som legges ut som byggeområder. Slike krav kan differensieres ut fra utbyggingspress i området. For å redusere det totale arealbehovet er det også nødvendig at fortetningspotensialet i eksisterende utbyggingsområder realiseres før man tar i bruk nye areal. Vurderinger i den forbindelse må fremgå av

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel. Det foreslås at det i kapittel 3.5 i planprogrammet punkt bolig og fritidsbolig tilføyes at det skal settes opp arealregnskap for disse.

Et slikt arealregnskap vurderes som hensiktsmessig å ha med i konsekvensutredningen. Dette for å vise omfang og potensial av nåværende og foreslåtte nye bygge- områder, og hvilke konsekvenser dette kan ha med tap av natur- og landbruksarealer (LNF-områder).

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

planforslaget.

Konsekvensutredning

Alle nye utbyggingsområder skal konsekvensutredes på et overordnet nivå. I forslag til planprogram fremgår det hvilke landbrukstema som skal vurderes i konsekvensutredningen. I tillegg til det som står nevnt bør indirekte konsekvenser i form av press mot tilgrensende landbruks-, natur og friluftsområder vurderes. Dessuten konsekvenser for eventuelle MiS-figurer (miljøregistreringer i skogbruket) og eventuelle avbøtende tiltak. I tillegg til vurdering av virkningene av hvert enkelt nytt utbyggings-område bør virkningen av de samlede arealbruks-endingene i planen vurderes. Vurdering av samlede virkninger kan gjøres både etter arealformål og utredningstema, jf. veileder for konsekvensutredninger - kommuneplanens arealdel.

Fritidsbebyggelse

Med sin nærhet til Trondheim og rike naturområder er Midtre Gauldal en stor og attraktiv hyttekommune. Fylkesmannen oppfordrer kommunen til å lage en overordnet strategi for fritidsbebyggelse hvor kommunen gjør en vurdering av hvor det er ønskelig å etablere ny fritidsbebyggelse. Fylkesmannen mener hyttebygging bør styres til områder nær eksisterende tettbebyggelse og eksisterende inngrep. Et slikt plangrep vil kunne bidra til å styrke lokalsentrene og gi grunnlag for lokalservice og kulturtilbud. Både Oppdal og Røros kommune har lyktes godt med en slik overordnet strategi for fritidsbebyggelse. Samtidig kan en slik samlokalisering av bebyggelse bidra til at andre områder holdes fri for bebyggelse til glede for friluftsliv og naturmangfold. I planprogrammet står det at behovet for nye areal for fritidsbebyggelse skal vurderes. Det er positivt. Fylkesmannen mener det bør lages et oversikt som viser størrelse og lokalisering av allerede vedtatte felt for fritidsbebyggelse, antall hytter i kommunen i dag og antall ubebygde tomter i vedtatte planer, samt behov for nye tomter. Behovet for nye tomter bør beregnes ut ifra SSBs beregninger av forventet utbygging. En slik oversikt gir et godt kunnskapsgrunnlag. Kommunen kan basert på en slik oversikt vurdere å oppheve gamle ubebygde regulerings-planer som ikke er i samsvar med overordnet strategi.

Spredt utbygging

At nye utbyggingsområder legges til de etablerte

Vurderinger av press fra utbyggingsområder på tilgrensende LNF-områder kan gjøres med bakgrunn i de kriteriene som er gitt i forslaget til planprogram. MiS legges til som et av de temaene som skal gås igjennom på punktet naturmangfold i konsekvensutredningen i kapittel 4 i planprogrammet. Kilden.no legges til som kilde her.

MGK utarbeider overordnede kriterier (strategi) for hvor/hvordan fremtidig fritidsbebyggelse skal etableres.

tettstedene kan bidra til å ivareta det generelle tjenestetilbudet i kommunen, herunder sosial og teknisk infrastruktur; skole, barnehage, aktivitetsområder og trygge adkomster til disse. Utvikling av tettsteder gir også mulighet for etablering av samlingsplasser, torg og kulturaktiviteter. Levende lokalsentre er viktige for befolkningens trivsel og helse. En satsing på de etablerte sentrumsområdene er etter Fylkesmannens vurdering en god utbyggingsstrategi som er både samfunnsøkonomisk og gir en effektiv ressursutnyttelse. Å åpne for spredt utbygging og nye utbyggingsområder utenfor sentrum vil kunne bidra negativt til denne utbyggingsstrategien.

Typiske problemstillinger for områder utenom grendesentrene vil være at det kreves skoleskyss, det medfører økt trafikk i forbindelse med skyss til barnehage samt behov for gang- sykkelveg mot sentrum. I gjeldende kommuneplan er det åpnet for store områder med spredt utbygging. Dette gir mulighet for et differensiert bosettingsmønster, men reduserer samtidig kommunens mulighet til å styre boligutbyggingen til de etablerte tettstedene. Fylkesmannen oppfordrer derfor kommunen til å redusere både antall felt for spredt utbygging og størrelsen på feltene. Dersom det fortsatt åpnes for områder med spredt utbygging må det lages lokaliseringkriterier for etablering av ny bebyggelse som sikrer at utbyggingen ikke har negative konsekvenser for nasjonalt viktige natur- og miljøverdier. Utbyggingsområder utenfor sentrum vil kunne bidra negativt til denne utbyggingsstrategien. Typiske problemstillinger for områder utenom grendesentrene vil være at det kreves skoleskyss, det medfører økt trafikk i forbindelse med skyss til barnehage samt behov for gang-sykkelveg mot sentrum.

I gjeldende kommuneplan er det åpnet for store områder med spredt utbygging. Dette gir mulighet for et differensiert bosettingsmønster, men reduserer samtidig kommunens mulighet til å styre boligutbyggingen til de etablerte tettstedene. Fylkesmannen oppfordrer derfor kommunen til å redusere både antall felt for spredt utbygging og størrelsen på feltene. Dersom det fortsatt åpnes for områder med spredt utbygging må det lages lokaliseringkriterier for etablering av ny bebyggelse som sikrer at utbyggingen ikke har negative konsekvenser for nasjonalt viktige natur- og miljøverdier.

Massedepionier

Det er vedtatt utbygging av ny E6 gjennom kommunen. Dette vil medføre stor aktivitet i bygge og anleggsbransjen de neste årene. Tunneldriving og vegbygging vil sannsynligvis gi et stort masseoverskudd.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Fylkesmannen viser her til faktaark fra Miljødirektoratet, [M-1243|2018](#), hvor det fremgår at overskudds-masser fra vegbygging og anleggsarbeid anses som næringsavfall. Massene/- næringsavfallet må deponeres i godkjente avfallsanlegg. Det er erfaringsvis utfordrende å finne egnede områder for massetipper/avfallsanlegg. For å unngå forsinkelser i vegbyggingen og for å få en overordnet vurdering av massetippene anbefaler Fylkesmannen at det gjøres en vurdering i kommuneplanen for å finne egnede arealer til massetipper/avfallsanlegg.

Klima og miljø

For Fylkesmannen som miljømyndighet vil ivaretagelse av klima, naturmangfold, vassdrag, landskap, markaområder og friluftsinnteresser være sentralt i arealforvaltningen. Problematikk knyttet til forurensning i form av støv, støy og forurensning i grunnen er også viktig.

I planprogrammet står det at det skal gjøres vurderinger av villrein, naturmangfold, vann og vassdrag, landskap og friluftsliv. Det er positivt. Det er imidlertid uklart hvor omfattende vurderinger og utredninger som planlegges. Klimatilpasning og støv, støy og forurensning er ikke nevnt i planprogrammet. Det er en mangel. Dette er viktig tema som også må inngå i kommuneplanarbeidet.

Villrein

Fylkesmannen som miljømyndighet skal arbeide for at villreinens leveområder ikke blir ytterligere redusert som følge av irreversible arealinngrep, og for at de negative effektene av menneskelige forstyrrelser i forhold til villreinens leveområder begrenses. I Stortingsmelding 14, (2015–2016), Natur for livet, Norsk handlingsplan for naturmangfold er det fremhevet at villreinen og dens leveområder skal sikres gjennom KPA.

I planprogrammet står det at «utredning skjer med utgangspunkt i leveområder for villrein i samsvar med nasjonalt villreinområde i Regional plan for Forollhogna villreinområde». Kommunen nevner ikke det vedtatte randområdet i planprogrammet. Randområdet «Mellom-Riksen i Midtre Gauldal kommune er særlig omtalt i den regionale planen. Randområdet «Mellom-Riksen» er et område som ligger i umiddelbar nærhet til kalvings-, helårsbeite og trekkområder for villrein, og det må derfor tas særlig hensyn til villrein i dette området. Det står i den regionale planen at utbygging, ferdsel og annen aktivitet kunne påvirke villreinens leveområder negativt også i

I Planprogrammets *Kap. 4 Konsekvensutredning*, under tema *Folkehelse er Støy, støv og annen forurensning*, satt opp som blant dert som skal vurderes.

Mht. klimatilpasning så bør det i Planprogrammet komme tydelig fram at utarbeidelsen av en *Klima- og energiplan* for MGK skjer parallelt med arbeidet med arealdelen, for å ivareta sammenhengene som er mellom disse to planene.

I planprogrammets kap 4 KU foreslås følgende tilføyelse under punkt villrein: utredning skjer med utgangspunkt i leveområder for villrein i samsvar med nasjonalt villreinområde i Regional plan for Forollhogna villreinområde.

randområdet. Den regionale planen gir føringer om at det i randområdet ikke skal tillates nye hyttefelt, utvidelse eller foretting av eksisterende hyttefelt ut over det som er godkjent i plan.

Fylkesmannen som miljømyndighet mener at også randområdene i Midtre Gauldal vises i plankartet som hensynssone for å ivareta villrein. Videre forutsettes at det ikke åpnes for nye inngrep eller tiltak innenfor disse områdene ut over det som er tillatt i regional plan. Det må også vurderes å ta ut eller redusere områder og hytter som i gjeldende arealplan er regulert eller avsatt til fritids-bebyggelse innenfor villreinområdet.

Naturmangfold

I planprogrammet står det at det skal vurderes hvordan ny arealbruk påvirker nasjonalt og regionalt viktige naturtyper og rødlistearter. Det står videre at «utredninger skjer med utgangspunkt i opplysninger i naturbase og artskart». Alle områder må vurderes etter naturmangfoldloven §§ 8-12. Dette innebærer en vurdering av om kunnskapsgrunnlaget er godt nok (§ 8). Dersom det ikke foreligger kunnskap om naturmangfoldet i området må føre-var-prinsippet legges til grunn (§ 9). Det må også gjøres vurderinger av samlet belastning (§ 10) og eventuelt avbøtende tiltak (§§ 11-12).

Det er gjort naturtypekartlegging i kommunen i 2003, 2006 og 2016. Dette gir kunnskap om naturmangfoldet i deler av kommunen. Store deler av kommunen er imidlertid ikke kartlagt. Det finnes derfor ikke opplysninger om naturmangfold i naturbase og artskart. I mange områder vil kunnskapsgrunnlaget ikke være godt nok til å ta stilling til ny arealbruk. Det må derfor påregnes ny kartlegging dersom det legges ut nye utbyggingsfelt i områder hvor det ikke finnes eksisterende kunnskap, men hvor det er grunn til å tro at det kan være nasjonale eller viktige regionale miljø- og naturverdier. Fylkesmannen forutsetter at utbyggingsområdene blir utredet eller kartlagt til et slikt nivå at man har nok kunnskap om konsekvensene til at vi ved høring av arealplanen kan ta stilling til arealbruken.

Vann og vassdrag

I planprogrammet står det at «konsekvensene vurderes mot miljømålene i regional vannforvaltningsplan og vann-forskriften § 12». Gaula med tilhørende sidevassdrag er et nasjonalt laksevassdrag og et varig verna vassdrag. Dette gir føringer for arealbruken langs vassdraget. Fylkesmannen har i tidligere planprosesser oppfordret kommunen til å lage en forvaltningsplan for

I Planprogrammets kap. 4 KU, foreslås følgende tilføyelse til tema *Naturmangfold*: Alle forslag til nye utbyggingsområder skal vurderes etter prinsippene i naturmangfold-lovens §§ 8-12.

I vurderingen av virkemiddel for styring av arealene langs Gaula vil de innspill Fylkesmannens her

Gaulavassdraget for å sikre de nasjonalt viktige verdiene i vassdraget og samtidig gi en forutsigbar arealforvaltning langs vassdraget. Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag åpner for en differensiert forvaltning og byggegrense mot vassdrag. Dette ivaretar de viktigste verdiene, men gir samtidig åpning for aktivitet og tiltak langs deler av elvestrekningene. Melhus kommune har i sin arealplan lagt inn en differensiert byggegrense langs kommunes vassdrag. Fylkesmannen oppfordrer Midtre Gauldal til å gjøre en tilsvarende jobb. I kommuneplanen må det tas inn en byggegrense langs kommunens vann og vassdrag, med tilhørende bestemmelser om byggeforbud. Avgrensning av det differensierte byggeforbudsbeltet må bygge på kunnskap om natur- og miljøverdier langs vassdragene.

Klima

Klimaet blir villere og våtere. Det er viktig at vi ved areal-planlegging tar hensyn til klimaendringer. Tilpasning til et endret klima må inngå i den videre planprosessen. I tillegg til fare for flom, rask og skred som skal vurderes i ROS-analysen forutsetter Fylkesmannen som klimamyndighet at det også gjøres vurderinger av overvannshåndtering. Klimagassutslipp som følge av utbygging må også inngå i vurderingen. Midtre Gauldal kommune er en del av klimanettverket i Trøndelag. Vi oppfordrer til å følge opp dette arbeidet i kommuneplan- prosessen. Det forutsettes at det tas inn bestemmelser i kommuneplanen som sikrer klimatilpasning. Eksempler på bestemmelser finnes både på www.klimatilpasning.no og på <http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Klima/klimatilpasning/>.

Fornybar energi

Av planprogrammet fremgår det at mulige arealer for produksjon av fornybar energi i form av vannkraft og vindmøller skal vurderes i planen. Vind- og vannkraft reguleres etter annet lovverk enn plan- og bygningsloven. Nasjonal ramme for vindkraft er nå sendt på høring for å avklare hvilke områder i Norge som er best egnet for nye vindkraftanlegg. Prosessen mot å avklare nye arealer for vindkraft er imidlertid lang. Før nye områder for vindkraft-anlegg er avklart skal det gjøres et omfattende arbeid med tilhørende konsekvensutredninger. Også vannkraftanlegg skal konsekvensutredes før arealbruken

kommer med bli tatt med i vurderingene.

Det står i planprogrammet at områdene unntatt rettsvirknings langs Gaula skal vurderes på nytt. Det foreslås tilføyelse :
Differensierte byggegrenser langs verna vassdrag skal gjennomgås og legges inn i plankartet.

Hensikten med å utarbeidet Klima- og energiplan for MGK skal parallelt er for å ivareta klima- og energiperspektivene i KPA. Overordna ROS tas inn som tema i planprogrammet der klima er et viktig tema.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

kan avklares.

Fylkesmannen mener det vil være hensiktsmessig å avvente resultatet av prosessene og utredningene som nå er satt i gang før arealer for produksjon av vann- og vindkraft vurderes av kommunen. Dersom det gjennom de nasjonale utredningsprosessene blir pekt ut nye områder for fornybar energi kan dette eventuelt tas inn i kommuneplanen ved neste rullering av arealplanen.

Klima og miljø og Helse og omsorg

Støy er et voksende miljøproblem som rammer svært mange mennesker. Støy bidrar til redusert velvære og trivsel og påvirker folks helsetilstand. Helseplager grunnet støy er det miljøproblemet som rammer flest personer i Norge. Både E6, RV30 og jernbanen er en betydelig støykilde gjennom kommunen. Industribedrifter, masseuttak, skytebaner og motorsportanlegg kan også medføre støyutfordringer for støyfølsom bebyggelse.

God planlegging og riktig lokalisering av støyende virksomheter eller støyfølsom bebyggelse er et av de viktigste verktøyet vi har for å nå det nasjonale målet om å redusere antallet mennesker som blir plaget av høye støy-nivåer. For å forebygge støyproblematikk er det viktig at støy blir vurdert i kommunens overordnede planverktøy. Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2016) skal benyttes ved utarbeiding av arealplaner. Det fremgår av T 1442/2016 at «kommunen har ansvaret for å inkludere støysonekart i kommuneplanen på en egnet måte, som eget temakart eller tematisk kommunedelplan».

I den videre planprosessen må kommunen innhente støykart fra aktuelle anleggseiere (herunder blant annet Statens vegvesen, BaneNor, og eiere av øvrige støyende virksomheter som industri, masseuttak, skyte- og motorsportbaner). Når planen sendes på høring forventer Fylkesmannen at støykartene er sammenstilt og synliggjort i eget kart. Det må også tas inn bestemmelser i planen som angir grenseverdier for støy i henhold til tabell 2 og 3 i T-1442. Fylkesmannen går gjerne i dialog med kommunen for å diskutere støybestemmelser.

Reindrift

Planprogrammet skal sikre en forutsigbar og effektiv planprosess som legger til rette for god medvirkning. Reindrifta er ei svært arealkrevende næring, og en forsvarlig og forutsigbar arealdel som ivaretar reindriftas interesser er derfor meget viktig.

I den grad det finnes kartfestede støysoner langs jernbane, riksveg, E6 og langs/rundt andre betydelig støykilder vil disse bli foreslått tatt inn som hensynssoner i KPA. Dette kan presiseres i kap 4 i planprogrammet under punktet folkehelse.

I planprogrammet kap. 3.5 *Landbruks-, natur- og friluftsførmål samt reindrift (LNF(R))* er det langt til grunn at reindriftas primærområder, iht. avtalene med grunneierne, skal vises som LNFR-områder og at øvrige områder skal vises som LNF-områder. Dette gjelder områdene som omfattes av Trollheimloven.

Målsetninger i samfunnsdelen er bl.a. at folk i kommunen opplever «en fremtid full av muligheter» og at det skal være «attraktivt å etablere og drive næringsvirksomhet i Midtre Gauldal», dette er viktige mål også for de reineierne som driver næringa i kommunen.

Reindrift i Midtre Gauldal kommune

En vesentlig del av Trollheimen sijte sine vinterbeiter ligger innefor Midtre Gauldal kommune, dvs. i Igelfjell-/Grevstad-fjellområdet. I Trollheimen er det 5 sijteandeler (familiegrupper) som driver tradisjonell samisk reindrift, med grunnlag i konsesjon samt ekspropriasjonsvedtak og leieavtaler. Øvre reintall er 1600 rein i vårflokk. Vinter-beitene utgjør minimumsfaktoren for Trollheimen sijte, og sikring av beitene gjennom arealplanen er ett av de viktigste verktøyene planmyndigheten har for å sikre fortsatt reindrift i Trollheimen (jf. Trollheimenloven § 1). Gåebrien sijte har også viktige bruksområder innenfor på grensa til kommunen. Gåebrien sijte er et helårsdistrikt med 10 sijteandeler og øvre reintall på 5200 rein i vårflokk. Områdene rundt Bringen og Mortenfjellet er svært verdifulle områder for reindriften, og er bl.a. avmerka som kalvingsland og med oppsamlingsområder og flyttleier på arealbrukskartet.

Planprogrammet

Andre kommunale planer vil bli lagt til grunn for arbeidet med revidering av arealdelen, bl.a. beitebruksplan. Fylkesmannen forventer at reindriften beitebruk vurderes på lik linje med annen beitebruk i kommunen. Når det gjelder nasjonale og regionale føringer så vil vi spesielt nevne Meld. St.32 (2016-2017): Reindrift – Lang tradisjon – unike muligheter og St.meld.nr.33 (2001-2002): Tilleggsmelding til St.meld.nr. 55(2000-2001) Om samepolitikken. Sametingsmeldingen om areal og miljø (2016) og Sametingets planveileder er også relevante dokumenter. Fritidsbebyggelse er en arealkategori som særlig berører reindrift, i tillegg til evt. arealer avsatt til kraftproduksjon og råstoffutvinning. Nåværende fritidsbebyggelse skal vurderes med tanke på egnethet ut fra tema som står i tabellen for KU. Reindrift er ett av disse temaene. Det er positivt at primærområdene i Trollheimen vil bli vist som LNFR- områder i arealplanen. Fylkesmannen legger merke til at kommunen ikke anerkjenner at Gåebrien sijte har rettigheter innenfor kommunens grenser. Vi ønsker ikke å gå inn i

MGK anerkjenner ikke at Gåebrien RBD har bruksrettigheter i MGK. Det må søkes innhentes dokumentasjon på at Gåebrien sijte ikke skal ligge innenfor kommunegrensa til MGK.

I planprogrammets kap. 4 *Konsekvensutredning* er det for tema *Reindrift* forutsatt særlig fokus på vurderinger av særverdiområder og minimumsbeiter med utgangspunkt i kart til leieavtalene for områdene iht. *Trollheimloven*.

rettighetsspørsmålet, men ber kommunen være oppmerksom på at bruken av områdene som *grenser* til bruksområdene til Gåebrien sijte, også kan ha betydning for Gåebrien sijte. På reindriftas arealbrukskart så er distrikts-grensa tegnet et lite stykke innenfor kommunegrensa for Midtre Gauldal kommune. Dersom kommunen mener dette er feil, så hadde det vært fint om vi kunne fått dokumentasjon på dette, slik at vi evt. kan få korrigert grensa.

Vi ser det som positivt at områder hvor det er tillatt med spredt fritidsbebyggelse i LNF- områder i gjeldene plan, vurderes med tanke på lokalisering og antall. Dette gir god forutsigbarhet.

Hensynssoner

Fylkesmannen som reindriftsmyndighet krever at vinterbeite, som er minimumsbeite for Trollheimen sijte, markeres som hensynssone reindrift. Til hensynssone reindrift må det knyttes retningslinjer om at her skal reindriftsinteressene prioriteres, og at det vil være vanskelig å få dispensasjoner dersom tiltaket det søkes om vil komme i konflikt med reindriftsinteressene. I tillegg bør det tas inn at det er uønskelig med kanalisering/ tilrettelegging for ferdsel inn i viktige reindriftsområder.

Konsekvensutredning

Til utredningen, bør man benytte distriktsplanene og reindriftas arealbrukskart (www.kilden.nibio.no). Det vil også være naturlig at man har dialog med reindrifta i utarbeidelsen av en konsekvensutredning, samt støtter seg på forskning som er gjort mht. inngrep i reindriftsområder. Når man vurderer virkningene av endrede arealformål, så er det viktig at disse sees i sammenheng med allerede eksisterende inngrep/forstyrrelser for reindrifta. Vi forventer ellers at konsekvensutredningen fyller de krav som ligger i KU-forskriften. Veileder for konsekvensutredninger om reindrift kan være et nyttig dokument, den ligger her:

[https://www.landbruksdirektoratet.no/no/reindriften/fakta-om-reindrift/behov-for-arealer#veileder-for-konsekvensutredninger-](https://www.landbruksdirektoratet.no/no/reindriften/fakta-om-reindrift/behov-for-arealer#veileder-for-konsekvensutredninger)

Endring av arealformål innenfor/i nærheten av grensa til Gåebrien sijte sine bruksområder må også konsekvensvurderes. Da disse også kan medføre ulemper for reindrifta.

Ut i fra saksdokumentene er det vanskelig å se om reindrifta fått oppstartsvarsel og planprogram til høring. Dersom dette ikke allerede er gjort, ber vi kommunen om at reindrifta involveres i prosessen så tidlig som

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Kommunens grunnlag for KU er gjengitt under vurderingene på forrige side.

Kommunen forholder seg til kart og avtaler om leie ved innlegging av hensynssoner.

Som nevnt i forslaget til planprogram så anerkjenner MGK ikke at Gåebrien sijte har bruksrettigheter i kommunen.

I og med at dette er en leid rettighet Trollheimen Sijte anbefaler Rådmannen at avtale kart skal legges til grunn i KU.

mulig.

Barn og unge

Ingen merknad.

Helse og omsorg

Det har betydning for trivsel og helse hvilke formål ulike arealer benyttes til og hvordan ulike arealformål plasseres i forhold til hverandre. Det er derfor positivt at samfunns-planens målsettinger, med blant annet befolkningsutvikling, folkehelse, kvalitet, medvirkning og demokrati, samt klima og miljø, skal ligge til grunn i videre planarbeid. Det anbefales i videre planarbeid at også ungdomsråd, eldreråd og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne benyttes aktivt som medvirkningsaktører.

Det er satt opp relevante temaer innenfor friluftsliv og folkehelse. For folkehelse er fysisk aktivitet en viktig helsefremmende faktor og gjennom tilrettelegging for myke trafikanter med sikre gang- og sykkelveier gir både bedre trafikksikkerhet og kan bidra til å øke aktivitetsnivået blant innbyggerne i ulike aldre. Fokus på trafikksikkerhet og infrastruktur i arealplanverket er positivt, men må følges opp med økonomiske virkemidler.

Arealdelen setter en standard og er førende for underliggende område- og detaljreguleringsplaner. Tydelige bestemmelser er derfor viktig også for folkehelserelevante tema. Virkemidler for å fremme folkehelse kan være miljøfaktorer som støy, grunnforurensning, vann- og luftkvalitet, kriminalitets- og ulykkesforebygging, tiltak for å utjevne sosiale helseforskjeller samt andre helsefremmende faktorer som solforhold, tilgang til grøntarealer og tilrettelegging for fysisk aktivitet og universell utforming.

I Meld. St.15 «Leve hele livet» vises det til at andelen eldre blir høyere og det blir flere av de eldste. Samtidig skal flest mulig eldre bli boende i egen bolig. I meldingen fokuseres det blant annet på hvordan fysisk inaktivitet og ensomhet kan forebygges. Et universelt tilrettelagt nærmiljø gjør at flere, både eldre og andre med redusert forflytnings- og orienteringsevne, kan ferdes tryggere, være fysisk aktive og benytte seg av sosiale møteplasser, grøntområder og kollektivtransport.

Den demografiske utviklingen med en økende andel og antall eldre vil sette press på helse- og omsorgstjenestene. Det skal i revidering av arealplan

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Det tilføyes et punkt under kap 5 at det skal gjøres en helhetlig

gjøres vurdering knyttet til helsetjenestens arealbehov. Organiseringen av rasjonell tjenesteyting er lettere å få til hvis befolkningen, spesielt de eldre, samles mer i tettsteder og nært disse. Tettstedsutviklingen er derfor også av betydning for å gjøre det mulig også i fremtiden å ha bærekraftige tjenester. Prioritering av arealer til omsorgsleiligheter og andre tjenesterelevante formål må sees i sammenheng med planer for sektorområdene og boligplanen.

Samfunnssikkerhet

Krav om ROS-analyse gjelder alle planer for utbygning iht. plan- og bygningsloven § 4-3. I kommuneplanens arealdel skal derfor ROS-analyse gjennomføres, og som hovedregel dokumenteres i konsekvensutredningen. Forskrift om konsekvensutredning stiller videre krav til bruk av ROS-analyse som metode når samfunnssikkerhet skal vurderes. Analysen skal danne grunnlag for videre arealplanprosesser på alle nivå, og skal inngå som en av forutsetningene for arbeidet med kommuneplanen.

I ROS-analysen skal risiko og sårbarhet vurderes med sannsynlighet og konsekvens. Det skal videre gjøres en vurdering av både eksisterende risiko knyttet til arealene i seg selv, og hvordan en utbygging kan påvirke risikobildet. ROS-analysen benyttes til å vurdere om aktuelle områder er egnet til utbygging, eller om andre områder må vurderes. Dersom det ikke er krav om reguleringsplan må ROS-analysen vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som er av betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, samt om utbyggingen kan medføre endringer i risiko- og sårbarhetsforhold.

Det vil være relevant å bruke kommunenes helhetlige ROS-analyse som del av grunnlagsmaterialet i arbeidet med samfunnssikkerhet i kommuneplanens arealdel. Videre er det viktig å benytte de verktøyene som er relevante i plan- og bygningsloven for å sikre at hensyn til samfunnssikkerhet blir ivaretatt. Eksempler på dette er hensynssoner, planbestemmelser og arealformål. Kjente faresoner bør markeres som hensynssoner i plankartet, og det skal da knyttes særlige bestemmelser til tiltak i slike områder.

Det kommer av planprogrammet at naturrisiko som flom, vind, ras og skred, inkl. klimapåslag, skal vurderes. I tillegg er det også relevant å vurdere eventuelt virksomhetsbasert risiko som kan påvirke arealbruk, som f.eks. ulykker/utslipp knyttet til industri,

ROS- analyse som viser helhetsbilde av utfordringer i kommunen.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Virksomhetsbasert risiko tilføyes i punktet risiko og sårbarhet i kap 4 i planprogrammet.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

brann, og naturrisiko som skogbrann. Videre er det viktig at kommunen vurderer hvordan endringer i klimaet vil påvirke sårbarheten i kommunen. Eksempler på dette kan være havnivåstigning, ekstrem vind, intense nedbørsperioder mm., med vurderinger av konsekvenser og aktuelle tiltak.

Hvordan hensyn til samfunnssikkerhet skal ivaretas i arealplanlegging, er beskrevet i DSBs veileder fra 2017 *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging*.

Videre arbeid

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at dette er en veiledende uttalelse basert på de opplysningene som fremkommer av oppstartsvarselet. Fylkesmannen vil komme tilbake med en endelig uttalelse når planen sendes på høring.

- Fylkesmannen ønsker å oppnå best mulig dialog og tidlig avklaring av nasjonale og viktige regionale interesser. Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å benytte seg av regionalt planforum som en arena for dette. Saker meldes inn til Trøndelag fylkeskommune på postmottak@trondelagfylke.no.
- Ønsker kommunen avklaringer under utarbeidelse av planforslaget er det mulig å ta kontakt med Fylkesmannens fagavdelinger eller saksbehandler på kommunal- og justisavdelingen. Se kontaktliste.
- Kartverket tilbyr kvalitetssikring av arealplaner etter plan- og bygningsloven og vi minner om at det ved høring sendes ett eksemplar av SOSI-fil og pdf-fil til Kartverket Trøndelag på e-post: plantrondelag@kartverket.no

Trøndelag fylkeskommune, 09.05.19

Mål for kommuneplanens arealdel:

Det er en generell utfordring å knytte arealdelen til målene i samfunnsplanen. Dette bør være fokusert når ulike hensyn skal avveies utover i arealplanprosessen. Det er viktig og riktig at planprogrammet refererer innledningsvis til målene i Kommuneplanens samfunnsdel.

Regional plan for arealbruk – innhold og formål:

Fylkestinget fastsatte i møte 24.4.2018 planprogram for *Regional plan for arealbruk – differensiert og bærekraftig arealbruk i Trøndelag.*

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/TRFKPROD/Meetings/Details/368357?agendaItemId=203970>

Det er mål at en regional plan en bærekraftig og differensiert arealpolitikk i Trøndelag skal fungere som et redskap som gjør kommunenes planlegging enklere og planprosessene mer forutsigbare.

Inntil den regionale planen er vedtatt, er de gjeldende aktuelle planer og strategier, bla. Strategi for Arealbruk (2013), IKAP, samt prinsipielle vedtak som ligger til grunn

for fylkeskommunens innspill til den kommende arealbruken i kommunen.

Veg, samferdsel og infrastruktur:

Vi viser her til innspillet fra Statens Vegvesen og støtter dette. Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging og statlige planretningslinjer for bolig, areal og

transport er helt sentrale nasjonale dokumenter knyttet til overordnet planlegging. Ser man alt dette i sammenheng vil det i sterk grad berøre kap. 3.3, 3.4 og 3.5 i planprogrammet Midtre Gauldal kommune må ta aktivt stilling til hvordan man kan ivareta disse hensynene med tanke på bolig- og fritidsbebyggelse samt infrastruktur og samferdsel.

Fylkeskommunen har i 2018 vedtatt vegstrategi, som også inneholder oversikt over klasser og funksjoner for det fylkeskommunale vegnettet (kap 4).

For øvrig viser vi til delstrategier for mobilitet, gods, sjø og trafiksikkerhet, som har vært til høring i vår.

Samlet oversikt: <https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/samferdsel/Planer/>

Boligutvikling:

Tettstedene i fylket er i vekst. Det er slik en klar trend at etterspørselen etter boliger øker i kommunesentra/tettsteder. Det vil her være særlig viktig med variasjon i boligtilbudet. Det kan stimulere både til flytting/sirkulasjon innad i kommunen og tilflytting.

Boligutvikling i grende-sentra bør mest mulig knyttes til eksisterende boligfelt og infrastruktur, da dette kan redusere transportbehov og gi økt attraktivitet.

Områder for fritidshus:

For eventuell framtidig utvidelse av fritidshustilbudet, går

Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging og statlige planretningslinjer for bolig, areal og transport foreslås tatt inn i kap 2.3 i planprogrammet.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

fylkeskommunen inn for at fritidsbebyggelse lokaliseres mest mulig vegnært og bygdenært. Dette reduserer behov for inngrep i utmark og øker inntektsmulighetene lokalt. Konsentrasjon av inngrep og i nærhet til eksisterende infrastruktur er minst i konflikt med andre interesser.

Forollhogna villreinområde.

Regional plan for Forollhogna villreinområde ble vedtatt i 2013 og har virket en tid. Denne planen omfatter store utmarksområder i Midtre Gauldal, både det nasjonale Villreinområdet og randsoner. Rundt «Mellemriksen» I Budalen, er det særlige retningslinjer da det her er viktig område for villreinen. Dette er samtidig et attraktivt hytteområde, som berøres av retningslinjene i den regionale planen. Vi forutsetter at retningslinjene for både det nasjonale villreinområdet og randsonene, spesielt «Mellemriksen» inngår i arealdelen.

Friluftsliv:

Verdisetting og kartlegging av friluftsområdene legges til grunn for planarbeidet.

Folkehelse:

Folkehelsearbeid handler om å påvirke levekårene for hele befolkningen – for å gi god helse og livskvalitet. Folkehelse-arbeidet påvirker derfor både økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft - forhold som henger uløselig sammen. Den økonomiske og særlig den Miljømessige delen er tradisjonelt bra ivaretatt i kommuneplanenes arealdeler og er selvsagt svært viktig for befolkningens helse. Den sosiale delen har fått lite eller mindre oppmerksomhet innen arealplan-legging. Sosial bærekraft som begrep har et svakt presisjonsnivå og ulike definisjoner, men de viktigste temaene er rettferdig eller lik tilgang på ressurser, sosial kapital og sosiale nettverk, stedstilørighet, medvirkning og helsefremmende og gode lokalsamfunn. Så hvordan kan arealplanlegging påvirke sosial bærekraft? Gjennom for eksempel tilgangslighet i form av universell utforming, varierte rekreasjonstilbud som friluftsliv og idrettsanlegg, muligheter for både «aktiv» og trygg transport, sosiale møteplasser, tilgang på sunn mat, møter mellom generasjoner, fornuftig fortetting av boligområder, bokvalitet, grønne områder og medvirkning/samhandling.

Mellomrisken tilføyes i punktet om villrein i kap 4 i planprogrammet. Forøvrig vil vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Ivaretatt i planprogrammet kap 4 friluftsliv.

For å øke bevisstheten og fokuset på *sosial bærekraft* i arbeidet med KPA foreslås dette begrepet tatt inn som et eget punkt som skal vurderes under tema *Folkehelse* i KU'en.

Mye av dette ser ut til å være godt ivaretatt i planprogrammet, særlig under temaene som skal konsekvens-utredes – tema *samfunn*. Fra et folkehelseståsted er dette positivt. Medvirkning er en sentral forutsetning i alt folke-helsearbeid. Vi ser det inviteres til folkemøter for innspill til selve planarbeidet. Vi håper kommunen tar i bruk enda flere medvirkningsmetoder, gjerne litt utradisjonelle måter å involvere innbyggerne på. Barn og unge er en viktig målgruppe som det er viktig å sørge for blir med.

Nyere tids kulturminner

Kommunen som kulturminnemyndighet og kulturminneplan.

Kommunen er svært viktig som forvalter av kulturminner og kulturmiljøer, ikke minst i den daglige virksomheten som plan- og byggesaksmyndighet. Gjennom å utarbeide Kultur- minneplan har Midtre Gauldal kommune tatt et bevisst grep for å ivareta kommunens mange og viktige kulturminner. Det er avgjørende for dette arbeidet at kulturminneplanen blir en del av arealplanen gjennom hensynsoner, bestemmelser og retningslinjer. Det er derfor viktig å jobbe med de generelle bestemmelsene, og bestemmelsene til ulike arealformål.

Kulturminner, kulturmiljøer og landskap kan sikres i kommuneplan på tre måter:

- Hensynsone med bestemmelser eller retningslinjer, §11-8
- Bestemmelser til arealformål, §§ 11-10 og 11-11
- Generelle bestemmelser, § 11-9

Nasjonale verdi

For kulturminner som er av nasjonal verdi, altså bygninger og anlegg som er fredet, kan man legge hensynsone d) med bestemmelser. Eksempler på slike i Midtre Gauldal er:

Skårvoll, Stormoen, Haanshus, Stabbur på Ravnås og Singsås stasjon

Regional verdi

Vi foreslår at de områder som er tatt inn i Regional plan for kulturminner for Sør-Trøndelag, og dermed er gitt regional verdi, får hensynsone c) med retningslinjer. For Midtre Gauldal gjelder dette stasjonsanlegget på Garli og Budalen, Endalen og Synnerdalen. I tillegg er Budal kirkested, Støren og Soknedal kirker listeførte. Fylkeskommunen slutter seg forøvrig til forslag om å etablere bestemmelsesområder for seterdalene.

Lokal verdi

Når det gjelder kulturminner av lokal verdi, foreslår vi at det legges hensynsone c) med retningslinjer over de

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

områdene som har flere lokalt viktige kulturminner. Selv om retnings-linjer ikke binder opp kommunen i enkeltsaker, skal retningslinjene ligge til grunn for kommunale vedtak. Retningslinjene kan dermed for eksempel danne grunnlaget for vedtak i byggesaker i LNFR-områder der det ikke er stilt krav om reguleringsplan.

Eldre tids kulturminner

Digitalt sektorkart og kulturminneregister.

Tilgang til kilder og grunnlagsdata er essensielt for en god og forutsigbar arealforvaltning. For at dette skal kunne skje må det finnes lett tilgjengelige registre og opplysninger om de kulturminnene som hittil er registrert.

Vi vil oppfordre til at det framtidig innarbeides som fast rutine at et digitalt sektorkart for kulturminner legges til grunn ved all planlegging. Den nasjonale kulturminnebasen

Askeladden gir en oppdatert status for registrerte automatisk fredete kulturminner i kommunen. En må imidlertid være oppmerksom på at Askeladden ikke kan oppfattes som en fullstendig oversikt over kommunens kulturminnerressurser. Det er heller et uttrykk for nåværende kunnskapsstatus. Endret kunnskap og nye registrerings-metoder gjør at det stadig blir gjort nye funn. Trøndelag fylkeskommune vil gjerne bidra i kommunens arbeid med å ta vare på kulturarven på en best mulig måte også i framtida

Vannforvaltning

Klima- og miljødepartementet sendte den 19.03.2019 ut brev med nasjonale føringer for vannforvaltninga. Der nevnes bl.a: «*Videre er kommunens arealplanlegging svært*

viktig for å nå målet om god tilstand i norsk vann. Gjennom arealplanleggingen kan kommunen sette restriksjoner på arealbruken for å ivareta naturmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø. Det er svært viktig at disse virkemidlene tas aktivt i bruk i kommunenes arealplanlegging for å nå målet om god tilstand i norsk vann.»

Kommunen bør altså aktivt ta i bruk virkemidler i arealplanleggingen for å nå miljømålene for vannforekomstene – både for å unngå forringelse, men også for å forbedre miljøtilstanden. For eksempel kan vegetasjons-soner langs vassdrag og bevaring av vassdrags-nær natur være aktuelle tiltak. Det er også viktig å unngå økte utslipp av avløpsvann til allerede belastede

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Tas til orientering

vannforekomster. Per 02.05.2019 er nesten 25 % av vannforekomstene i Midtre Gauldal kommune registrert med dårligere enn god økologisk tilstand – dette tilsvarer ca. 30 vannforekomster. For disse vil det som hovedregel være behov for å gjennomføre avbøtende tiltak. Dette er et viktig kunnskapsgrunnlag som bør tas i bruk og vurderes i arbeidet med arealplanen. Vann og vassdrag er nevnt som tema for konsekvensutredningen, med henvisning til miljømålene i regional vannforvaltningsplan og vannforskriftens § 12 – det er positivt.

Klima:

Det er positivt at kommunen vil utarbeide klima og energiplan. Til orientering forbereder fylkeskommunen oppstart med Klimastrategi for Trøndelag.

Innspill til planprogrammet:

Planprogrammet er oversiktlig, kort og konsist. Programmet omtaler de tema som skal vurderes nærmere i prosessen, uten å komme nærmere inn på hva kommunen vil gå inn for. Målene og retning i samfunnsdelen vil derfor være viktig som styringssignaler.

Opplegget for konsekvensutredninger er omfattende, og ser ut til å dekke relevante tema for revisjonen.

Planprogrammet dekker de krav som stilles plan - og bygningsloven, og fylkeskommunen har kun få kommentarer som er knyttet til kap.2:

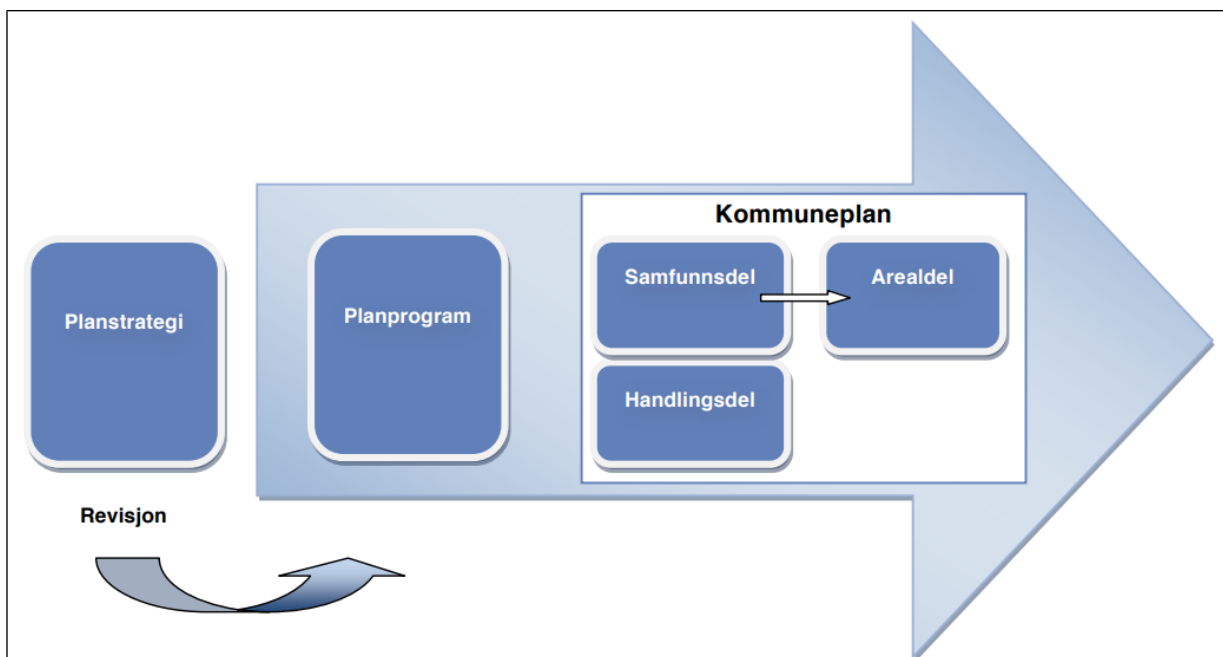
Pkt. 2 Rammer for planarbeidet.

Pkt. 2.1.Kommuneplanen.

Vi viser til innspillet om kobling mellom samfunnsdelen og arealdelen. For å tydeliggjøre sammenhengen i plan-systemet, kan det gjerne vises til denne figuren (vist på neste side) som er hentet fra veilederen til Kommuneplanens samfunnsdel. (I nevnte veileder vises de også til eksempel fra Samfunnsplanarbeid og økonomiplan i Midtre Gauldal.)

Avslutningsvis vil vi ønske kommunen lykke til videre med planarbeidet. Vi imøteser dialog under planprosessen, og er tilgjengelige samtalepartnere.

Tas til orientering

Figur 1: Kommuneplanprosessen.

Statens vegvesen, 25.04.19

Statens vegvesen har ansvar for å se etter at føringene i Nasjonal Transportplan (NTP), statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, veg-normalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riks- og fylkesveg, henholdsvis på vegne av staten og fylkeskommunen, og som statlig fagstyresmakt med sektoransvar på transportområdet.

Arealpolitiske føringer for planarbeidet

NTP (2018-2029) har følgende overordnet mål:

Et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.

‘Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging’ skisserer noen av utfordringene. En aktiv regional og kommunal planlegging som samordner bolig-, areal- og transportpolitikken og som reduserer transport-behovet er nødvendig for blant annet å nå målene for miljø-politikken. Dette er en sentral forventning.

Denne forventningen understrekes gjennom ‘Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transport-planlegging’. Disse sier bl.a. at planlegging av utbyggings- mønsteret og transportsystemet må

Nasjonale mål og forventninger, bl.a. i *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*, kan være utfordrende for kommuner som Midte Gauldal, som er stor i geografisk utstrekning og med spredt bosetning. Den spredte bosetningen er i stor grad basert på arealressursene og strukturen i landbruket.

samordnes for å oppnå effektive løsninger slik at transportbehovet kan reduseres, og at det legges til rette for klima- og miljøvennlige transport former. I den sammenheng nevner vi 'Nasjonal sykkelstrategi' og 'Nasjonal gåstrategi' som bør være en del av grunnlaget for planarbeidet.

Konkrete innspill til planarbeidet

Planprogrammet har listet opp en del eksempler på regionale og nasjonale føringer som vi regner med ikke er uttømmende. Av de vi selv har nevnt er 'Statlige plan-retnings linjer for samordnet bolig-, areal- og transport-planlegging' innarbeidet i planprogrammet. Denne henger for så vidt tett sammen med 'Statlige planretnings-linjer for klima- og energi-planlegging og klimatilpasning'. Statens vegvesen er likevel av den oppfatning at selv om opplistingen ikke tar mål av seg å være uttømmende, så bør også Nasjonal transportplan og 'Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging' spesifikt inngå som en del av de nevnte føringene siden dette er helt sentrale dokument knyttet til overordnet planlegging. Ser man alt dette i sammenheng vil det i sterk grad berøre kap. 3.3, 3.4 og 3.5 i planprogrammet. Midtre Gauldal kommune må ta aktivt stilling til hvordan man kan ivareta disse hensynene med tanke på bolig- og fritidsbebyggelse samt infrastruktur og samferdsel. Et av målene i 'Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging' er å fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse. Det må gjøres en vurdering av om det å legge til rette for en utstrakt fritidsbebyggelse er i tråd med dette målet. Mange verdifulle bygg (både teknisk verdi og bruksverdi) blir stående tomme deler av året. Dette gjør også at det i mange tilfeller må etableres en infrastruktur som dimensjoneres for å håndtere tilnærmet toppbelastning. Midtre Gauldal kommune må gjennomføre en analyse som viser om dette er en samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse.

Direktoratet for mineralforvaltning, 10.05.2019

Viktig at kommunen gjør seg kjent med tilgjengelig informasjon knyttet til de kjente forekomster med mineralske ressurser og mulig fremtidig utnyttelse av disse ressursene, eksisterende uttak, gamle gruver og bergrettigheter. Relevante kart og databaser hos DMF og NGU.

Planprogrammet sier at mineralressursene skal vurderes i utarbeidelsen av konsekvensanalysen etter i hvilken grad arealbruk påvirker mineralforekomster av nasjonal

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging tilføyes listen under kap.2.3 Regionale og nasjonale føringer i Planprogrammet.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

og regional betydning. DMF mener at dette ikke er tilstrekkelig. Kommunen må også være bevisst på forekomster av lokal betydning eller som ikke har fått noen verdivurdering. Her er det kommunen som må prioritere eventuelle forslag om ny arealbruk sett i sammenheng med kommunens planer om forvaltning av mineralske ressurser lokalt. Særlig for byggeråstoffer for å avdekke tilgang og behov nå og i fremtida.

Byggeråstoff

Kommunen bør i arbeidet med kommuneplanen ta inn nye områder for råstoffutvinning og sikre eventuelle områder som er aktuelle for fremtidig utnyttelse av byggeråstoffer. DMFs grus-, pukk og steintippdatabase viser at MGK har mange forekomster som kan være viktig for kommunen.

DMF mener derfor at alle kjente forekomster tas med i konsekvensutredningen.

Naturstein

Det finnes en natursteinforekomst av Trondhemitt på Folstad som er vurdert til å ha nasjonal betydning. DMF forventer at det ikke blir planlagt bruk eller tiltak som hindrer tilgang på ressursene nå og i fremtida. Ber om å utvide område avsatt til råstoffutvinning eventuelt bruke hensynssone. Viser til uttalelse til reguleringsplan for Folstad steinbrudd.

DMF anbefaler at de øvrige forekomstene av naturstein tas med i vurderingene ved konsekvensanalyse.

Malm og gamle gruver

Malmforekomsten Fløttum kan være viktig. Flere registreringer på aktsomhetskart for de gamle gruvene på Fløttum. I eksisterende kommuneplan er området avsatt til LNF område med spredt fritidsbebyggelse.

I dette tilfellet bør kommunen vurdere hvordan eventuelle interesser knyttet til forekomsten blir ivaretatt i kommuneplanen. Uheldig hvis det planlegges tiltak som kan være til hinder for eventuell fremtidig utnyttelse av de mineralske ressursene.

Kommunen bør vurdere behov for å ivareta sikrings- og miljøtiltak knyttet til det gamle gruveområdet i kommuneplanen. Tidligere påvist gruveforurensning ved Fløttum Veltene er sterkt forvitret og drenerer til Fora som er sidevassdrag til Gaula via Sandåa. Vannkjemiske undersøkelser av Sandåa viser at den er sterkt påvirka. Vurdere å legge inn faresone. Viktig å ikke legge

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

<p>begrensinger som er til hinder for å føre tilsyn og vedlikeholde sikringstiltak og gjøre nødvendige miljøtiltak tilknyttet de gamle gruvene.</p> <p>Anbefaler at de øvige malmbeforekomstene tas med når det gjøres vurderinger i konsekvensutredningen.</p>	
<p>Sekretariat Villreinnemda for Forollhogna 8.5.19 Villreinnemda har ikke fått tilsendt planprogrammet på høring og ikke oppstarts varsel om arbeid med kommuneplanens arealdel. Ble klar over saken for sent til at saken kunne behandles ved ordinær behandling i nemda.</p> <p>Viser til føringer lagt i regional plan for Forollhogna. Mellomriksen ligger i umiddelbar nærhet til kalvings og helårsbeite og trekkområder for villrein. Kommunen må vurdere å ta ut redusere områder og antall hytter som påvirker leveområde for villrein. Det skal ikke legges opp til flere hytter i området.</p>	<p>Mellomriksen og randsonen tilføyes i kap 4 under punkt villrein i planprogrammet</p>
<p>Mattilsynet 10.5.19 Drikkevann er definert til å ha stor betydning for samfunnet og har gjennom lover og regelverk sterk beskyttelse. I samsvar med folkehelseloven kapittel 2 skal kommunen ta drikkevannshensyn når en utarbeider kommuneplanens arealdel.</p> <p>Innspill til eksisterende plan sjekkliste i forhold til hva som finnes og innspill til relevante punkter som bør vurderes implementert i arbeidet med å lage ny KPA:</p> <p><u>Sikringssone drikkevann:</u> Prinsippene for drikkevannsforsyning er å finne gode vannkilder å beskytte disse så godt som mulig mot forurening. Da reduseres behovet for vannbehandling og helsemessig risiko ved svikt i vannbehandlingen. Og reduserer risikoen for at det skal komme helseskadelig stoff i vannkilden.</p> <p>Positivt at det skal legges inn hensynssone drikkevann i plankartet. Viktig at områdene som legges inn i planen stemmer med faktiske forhold og at bestemmelsene som følger er tydelige nok med tanke på å beskytte drikkevannet. Viktig at alle kjente vannverk i tillegg til reservevannkilder tas med. Noen vannkilder har tinglyste klausuleringsavtaler. I disse fremgår det hva</p>	<p>Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.</p> <p>Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.</p> <p>Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.</p>

som er tillat og ikke og det er en nøye avgrensa sikringszone i rundt disse.

Bestemmelser sikringszone drikkevann

Tydelig formulering av bestemmelsene.

«Drikkevannsinteressen skal være overordnet alle andre interesser innenfor hensynssonen.»

Nasjonale mål for vann og helse/miljømålene i regional vannforvaltning

Positivt at dette er med i arbeidet med KPA. Bør også legge FNs bærekraftsmål nr 6 til grunn for videre arbeid med kommuneplanen. Nasjonale mål for vann og helse vil bidra til å nå mange av FNs uttalte mål på dette området. Disse bør inngå i de regionale og nasjonale føringer det vises til i planprogrammet pkt 2.3 da det er konkrete forventninger og tiltak rettet mot kommunene.

Registreringsplikt for vannforsyninger.

Det er innført registreringsplikt hos Mattilsynet for alle vannforsyninger som forsyner fra og med 2 husstander eller hytter. Dersom vannforsyningen forventes å være over 10m³/døgn vil planene for nyetablering være godkjenningsspliktige jf. Drikkevannsforskriftens § 18. kommunen skal ha oversikt over samtlige drikkevannsforsyningssystemer i kommunen for å ivareta sine forpliktelser etter folkehelseloven kapittel 2. bør vurdere hvordan registreringene hos mattilsynet slik at de kommer til nytte i fremtidig planarbeid.

Infrastruktur/nyetableringer

Bestemmelser og retningslinjer tilhørende arealplanen bør inneholde en del krav/retningslinjer som bidrar til at krav i vannforskriften, drikkevannsforskriften, plan- og bygningsloven og nasjonale mål for vann og helse blir ivaretatt.

- Ved fortetting –tilkobling til eksisterende infrastruktur
- Kommunens VA-norm legges til grunn for all utbygging
- Krav til felles vann- og avløpsanlegg ved flere enn x antall enheter
- Krav til plan for VAO
- Brukstillatelse for infrastruktur skal foreligge før brukstillatelse for bebyggelse gis byggeavstand til offentlige og private VA-ledninger.
- Planforslag berører overflatevann eller grunnvann- fastsette vurderingsgrunnlag for disse
- Sikre hensynssoner for vassdrag

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

FNs bærekraftsmål tilføyes i kapittel 2.3 i planprogrammet

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Ved utvikling av kommunal infrastruktur, utvikling av hyttetomter og tettsteder, veg og trafikk så må sikring av drikkevann være med som en tidlig og tydelig premiss i planarbeidene.

- Legge føringer for at der det er mulig skal bo/fritidsenheter tilknyttes offentlig vann og avløpsnett. Primært etablere felles VA-løsninger for flere bo-/fritidsenheter, sekundært for for den enkelte.

Klimatilpasninger

Ras, tørke, flom og andre hendelser kan påvirke vannforsyningen i hele eller deler av kommunen. Selv om vannverkene har en selvstendig plikt til å kartlegge og utarbeide planer for dette så er dette et overordna kommunalt ansvar.

Norsk vann utarbeidet rapporten «Drikkevannskvalitet og kommende utfordringer-problemoersikt og status» hvor fremtidige utfordringer for kvaliteten i drikkevannskildene ble belyst. Viktig med økt fokus på drikkevannskildene nå som klimaet er i endring.

Bør vurderes å beskytte kjente og egne drikkevannskilder som ikke er anvendt til drikkevann i dag med hensynssone.

Konsekvensutredning

Det bør stilles krav til konsekvensutredning ved tilbakeføring til LNFR og vurdere om dette får konsekvens for drikkevannsforsyninga.

Utrede innkomne planforslag i forhold til mulige konsekvenser for eksisterende drikkevannsforsyning. Viktig at disse står sterkt der det er etablerte hensynssoner. Utredning av innkomne innspill i forhold til tilgang til drikkevann, mengde og kapasitet.

Vurdere strengere beskyttelse av drikkevann/nedslagsfelt etter pbl §11-9 gi planbestemmelser uavhengig av arealformål som kan gjelde hele kommunen eller bestemte områder f.eks krav til reguleringsplan for tiltak som kan true drikkevannskilden.

Anføres at energibrønner og uttak av jordvarme skal anlegges slik at de ikke har mulighet for å forurense grunnvannsbrønner for drikkevann.

Gjenbruk av matjord:

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Vurdering av denne delen av innspillet tas ved gjennomgang av innspill til oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel.

Status for skadegjørere som f.eks floghavre hvilke vilkår gjelder og hvilke tiltak må igangsettes. Matloven stiller krav til utøvelse av aktsomhet. Slik at det ikke oppstår fare for spredning av planteskadegjørere/svartelista arter. Viktig at etrepenerer er bevisst sitt ansvar.	
--	--

Innspill etter begrensa høring Trollheimen Sitje og Forellhogna villreinnemd

Hedmark og Sør- Trøndelag fylkeskommuner har lagd og vedtatt en regional plan for Forolhogna. Villreinnemda for Forolhogna tok del i arbeidet og slutta seg til den endelige planen. Denne planen er et godt utgangspunkt for å ta vare på området for villreinen. Villreinnemda viser til planens føringer gjennom retningslinjer for nasjonalt villreinområde og randområdene. Dor deres arbeid med kommuneplanen vil vi også vise til randområdet Mellomriksen som er omtalt spesielt i regional plan:	Tas til orientering. Det vise for øvrig til merknad Fylkesmannen på samme tema
---	--

Mellomriksen i Midtre Gauldal er et område som ligger i umiddelbar nærhet til kalvings-, helårsbeite og trekkområder for villrein, og det må derfor tas særlig hensyn til villrein i dette området. Kommunen må gjennom kommuneplanrullering og ved regulering vurdere å ta ut/ redusere områder og antall hytter som er regulert eller avsatt i kommuneplan til fritidsbebyggelse som påvirker viktige leveområder for villrein. Det skal ikke legges opp til flere hytter i området.